

## NØYTRALITETSRAPPORT LEDE 2021

**TIL:** Norges vassdrags- og energidirektorat  
Offentliggjøring på Ledes internettsider

**FRA:** Lede AS

**VÅR REF:** Michael Rapp

**DATO:** 29.03.2022

**ANSVARLIG:** Michael Rapp

Denne rapporten beskriver Ledes etterlevelse av forskriftskravene om nøytral opptreden overfor kraftleverandører og sluttbrukere.

Innholdet i rapporten følger de kravene som er spesifisert i paragraf 8-1b i Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

## 1. Om Lede

Lede er et av Norges største nettselskap og distribuerer strøm til over 200.000 kunder i Vestfold, Grenland, Hjartdal i Telemark og Svelvik i Viken. Selskapet drifter cirka 17.600 kilometer strømnnett og forvalter en sysselsatt kapital tilsvarende cirka 5.100 millioner kroner.

Lede AS eies 100% av Skagerak Energi AS. Lede AS har ikke eierskap i andre selskaper.

## 2. Om Skagerak Energi

Skagerak Energi er et regionalt energikonsern med hovedkontor i Porsgrunn, og eies av Statkraft og grenlandskommunene. Konsernets virksomhet er konsentrert om produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft og annen energi, samt virksomhet i tilknytning til dette.

Kjernevirksomheten er organisert i heleide datterselskaper eiet av morselskapet Skagerak Energi AS:

- Skagerak Kraft AS – produksjon av kraft
- Lede AS (tidligere Skagerak Nett) – distribusjon av kraft
- Skagerak Varme AS – produksjon og distribusjon av fjernvarme
- Skagerak Energipartner AS – leveranse av kraftrelaterte tjenester

Utover dette eier Skagerak Energi AS også 49 prosent i Air Liquide Skagerak som markedsfører og distribuerer natur- og biogass og 33,4 prosent i elektroentreprenørbedriften Laugstol.

I mai 2020 har Skagerak Energi solgt sin resterende eierandel i Fjordkraft på 14,86 prosent. Dermed har Skagerak Energi ikke lengre eierinteresser i en kraftleverandør.

Statkraft Industrial Holding AS eier 66,62% av Skagerak Energi AS, og dermed inngår Skagerak Energi AS som en del av integrert virksomhet i Statkraft-konsernet, i henhold til energiloven § 1-3 tredje ledd.

## 3. Ledes arbeid for nøytral opptreden

Ledes opptreden som nøytral aktør i markedet har hatt høyt fokus i mange år og bevisstheten for denne forpliktelsen er utpreget blant de ansatte. Det har ikke vært noen klagesaker eller spesielle utfordringer angående brudd av nøytralitetsforpliktelsen de seneste årene.

Rollen som nøytralitetsansvarlig i henhold til Avregningsforskriften ble etablert i 2021 og utøves av lederen for Ledes avdeling for Kvalitet og etterlevelse innenfor seksjon Virksomhetsstyring. Denne avdelingen har blant annet ansvar for at Lede etterfølger alle lover og regler, og dermed anses denne plasseringen som mest riktig. Rollens uavhengighet anses som ivaretatt gjennom avdelingens dedikerte compliance-funksjon.

Alle styrende dokumenter i forbindelse med nettnøytralitet ble gjennomgått og revidert i løpet av 2021 (se vedlegg) og tilgjengeliggjort i konsernets kvalitetssystem Losen.

Alle medarbeidere i Lede gjennomfører årlig et obligatorisk opplæringsprogram om nettnøytralitet. For 2021 ble opplæringsprogrammet utformet som e-læring og gjennomført i 4. kvartal. 95% av alle medarbeidere har gjennomført opplæringen. Lede har i samarbeid med Skagerak-konsernet konkludert på at også alle medarbeidere i konsernet gjennomfører samme opplæring. Dermed skal det sikres at også medarbeidere i de andre konsernselskapene er bevisst på deres forpliktelse om å ikke forsøke å oppnå særlige fordeler av Ledes konserntilhørighet.

Alle nyansatte i Lede og Skagerak-konsernet blir informert om sin nøytralitetsforpliktelse ved ansettelse og signerer en nøytralitetserklæring (se vedlegg). Det stilles samme krav til innleid arbeidskraft og ansatte hos tjenesteleverandører.

## 4. Om personer med flere roller

Det er bare et begrenset antall medarbeidere som har en rolle i Lede, og samtidig en annen rolle i Skagerak Energi.

Følgende medlemmer av Ledes styre har også en rolle i morselskapet Skagerak Energi AS eller deres majoritetseier Statkraft:

- Øystein Disch Olsrød: Styreleder – Konserndirektør Økonomi og finans
- Finn Werner Bekken: Styrets nestleder – Teknologidirektør
- Rikke Flogstad: Styremedlem – Seksjonsleder HMSK konsern
- Tom-Erling Svendsen: Styremedlem – Seksjonsleder HR konsern
- Siw Linnea Poulsson: Styremedlem – Statkraft AS
- Runa Haave Andersson: Styremedlem – Statkraft Energi AS

Bemanningen av Ledes styre med disse personene vurderes å være i henhold til gjeldende regler om selskapsmessig og funksjonelt skille. Styret har hatt temaet nettnøytralitet på agendaen i flere styremøter og utviklet en god bevissthet om temaet for å unngå potensielle interessekonflikter.

Lede har i mindre omfang innleid enkelte fagressurser som er tilknyttet et større og spesifikt fagmiljø i morselskapet. Disse fagressursene er vanligvis «øremerket» for Lede og har ikke lignende oppgaver i andre datterselskaper. Slik innleie blir fakturert etter de gjeldende timeprisene for interne ressurser i konsernet, og er skriftlig avtalt i tjenesteavtalen mellom Lede og morselskapet. Den praktiseres for følgende fagområder:

- HR
- Juridisk
- IKT-sikkerhet

Slik innleie vurderes også å være uproblematisk i henhold til gjeldende regler om selskapsmessig og funksjonelt skille. Alle disse ressursene har blitt orientert om sine forpliktelser i forbindelse med nettnøytralitet for å unngå potensielle interessekonflikter.

## **5. Viktige områder for nøytral opptreden**

Kunder som tar kontakt med Lede med spørsmål om sitt kundeforhold behandles nøytralt i forhold til kraftleverandører, el-installatører og andre tilbydere i grensesnittet mellom kunden og Lede. Kundedata som er nødvendig for kraftleverandører gjøres tilgjengelige via Elhub og følger alle retningslinjer som er gitt av Elhub. Andre konsernselskaper har ikke tilgang til kundedata i Ledes fagsystemer. Lede gjennomfører ikke kundeservice-tjenester for andre selskaper.

Lede har egne internettsider; [www.lede.no](http://www.lede.no). Informasjonen på nettsiden er kraftleverandørnøytral. Ledes internettsider har ikke funksjonalitet knyttet til bytte av kraftleverandør.

Tariffering av nettkunder følger det grunnleggende prinsippet at nettkunder som har lignende forbruksprofil får like tariffer etter etterprøvbare kriterier. Lede tilbyr alle som etterspør tilknytning til nettet vilkår som er ikke-diskriminerende og objektive. Tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.

Lede deltar regelmessig i en del forsknings- og utviklingsaktiviteter (FoU) sammen med andre bransjeaktører. Det ble spesifisert gode rutiner for hvordan forespørsler om slike aktiviteter skal vurderes i forhold til nøytralitetskravene, og hvordan Ledes deltagere i slike aktiviteter skal vurdere nøytralitetsforpliktelsen.

Samarbeidet med morselskapet og andre selskaper i konsernet gjelder i all hovedsak eierforholdet og administrative tjenester som leveres enhetlig på tvers av konsernet. Disse administrative tjenestene er i tråd med de interntjenestene regelverket tillater innenfor integrerte energikonsern.

I tilfelle behov for samarbeid på kommersielle temaer behandler konsernet Lede og Lede konsernet som nøytrale tredjepart.

Lede følger alle lover og forskrifter som regulerer deling av data (for eksempel Personopplysningsloven, Kraftberedskapsforskriften, Avregningsforskriften). Alle data som genereres eller mottas i Ledes fagsystemer er ikke tilgjengelige for andre selskaper i konsernet. Dersom Lede mottar forespørsler om deling av data fra andre aktører så skal alle medarbeidere håndtere disse forespørslene i henhold til nøytralitetskravene og ikke opptre diskriminerende.

## 6. Salg av egen kapasitet

Lede foreholder hverken ressurs- eller materialkapasitet med formålet om å selge eller leie den ut til tredjepart.

For å støtte i beredskapssituasjoner er det inngått beredskapsavtale med KBO-enhetene i fylket Vestfold og Telemark. Det er også inngått tilsvarende avtaler med Tensio og Vestlandsalliansen. Formålet med avtalen er å oppnå en sterkere beredskap for situasjoner som er av en slik art eller størrelse at de enkelte selskaps eget beredskapsvern ikke er tilstrekkelig.

Ledes driftssentral fungerer som reserve-driftssentral for Skagerak Kraft ved behov. Ledes driftssentral er utelukkende bemannet med Lede-personell som tar imot instruksjoner fra Skagerak Kraft ved behov. Ledes personell tar ikke noen beslutninger på vegne av Skagerak Kraft. Skagerak Kraft har ikke tilgang til Ledes data, hverken signaler, koblings situasjoner eller nettet generelt. Denne ordningen er planlagt faset ut i 2023 og etter dette vil Lede ikke lengre være reserve-driftssentral for Skagerak Kraft.

Utover dette har Lede tidligere lansert et prosjekt for driftssentralsamarbeid som er åpent for andre nettselskaper. Formålet med driftssentralsamarbeidet er å utnytte overskuddskapasitet slik lovverket regulerer det. En 24/7 bemannet driftssentral med moderne IT-systemer er i stand til å håndtere et vesentlig større nettområde og en vesentlig større datamengde enn det Lede representerer. Så langt har det blitt inngått et slikt samarbeid med Føre (tidligere MTE).

Lede eier en bil for kabelfeilsøking som av og til forespørres av andre små nettselskaper som ikke har en slik bil tilgjengelig. I disse tilfellene leies bilen ut, og samlet andel av slik utleie estimeres til mindre enn 10% av bilens kapasitet.

## 7. Vedlegg

- Intern retningslinje Nettnøytralitet
- Prosedyre Nettnøytralitet kundeservice
- Prosedyre Nettnøytralitet tariffing
- Nettnøytralitetserklæring

Porsgrunn 14.03.2022



Michael Rapp  
Avdelingsleder Kvalitet og etterlevelse  
Nøytralitetsansvarlig i Lede AS

## Nettnøytralitet

Dokumenteier	Peder Hybbestad Lindberg		
Revisjonsansvarlig	Michael Rapp	Godkjent Dato	24.02.2022

**1 FORMÅL**

Retningslinjen beskriver de mest sentrale kravene om nettnøytralitet fra gjeldende lovverk. Den skal bidra til å oppnå en felles forståelse av lovkravene slik at de kan etterleves på en riktig måte.

**2 OMFANG**

Kravene til nettnøytralitet er spesifisert i Forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) og Forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (Avregningsforskriften):

- NEM § 4-6. Markedsadgang og tariffer
- NEM § 4-14. Nøytral opptreden
- NEM § 4-15. Samarbeid om felles driftssentral
- NEM § 4-16. Salg av egen kapasitet
- NEM § 4-17. Personer i ledelsen i et nettselskap
- NEM § 4-18. Markedsføring og kommunikasjon
- MAF § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt inklusive underpunkter 8-1a og b.

Dokumentets innhold overfører disse bestemmelsene på Lede.

**3 ANSVAR**

Alle medarbeidere i Lede har ansvar for å etterleve disse forskriftskravene. Dette gjelder også midlertidig innleide og vikarer samt eksterne tjenesteleverandører som utfører tjenester på vegne av Lede. Ledere har et særskilt ansvar for å sikre at sine medarbeidere er kjent med og etterlever nøytralitetsbestemmelsene.

Ved tiltredelse skal alle medarbeidere, innleide og vikarer signere en nøytralitetserklæring.

Alle medarbeidere, innleide og vikarer skal gjennomføre de regelmessige opplæringene som organisasjonen tilbyr.

Alle brudd på nøytralitet skal meldes som avvik og følges opp av nærmeste leder i henhold til selskapets personalreglement.

**4 BESKRIVELSE**

Lede skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende overfor alle aktører i markedet.

Lede skal ikke ta beslutninger eller utføre handlinger som kan gi en særlig fordel til andre selskaper i Skagerak-konsernet, herunder gi tilgang til informasjon som andre aktører ikke har, og som kan utnyttes i markedet.

Lede skal i sin markedsføring og kommunikasjon skille seg klart fra andre selskaper i Skagerak-konsernet.

Avregningsforskriften presiserer nøytralitetskravene med fokus på kraftleverandører og sluttkunder. Lede skal i enhver sammenheng opptre nøytralt, herunder når det gjelder:

- informasjon om kraftleverandører og kraftmarkedet,
- nyetablering av abonnement,
- oversendelse av måleverdier,
- valg av faktureringsrutiner,
- avregnings- og faktureringsplikt.

Lede skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Lede skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Disse rutinene er tilgjengelige i selskapets kvalitetssystem Losen. Alle medarbeidere skal regelmessig læres opp for å kunne etterleve nøytralitetskravene.

Dokumenteier ivaretar rollen som nøytralitetsansvarlig i Lede. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at Lede opptre nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

Ved overtredelse av disse nøytralitetskravene kan Lede bli ilagt overtredelsesgebyr av reguleringsmyndighetene.

## **5 ENDRINGER**

03.11.2021: Nytt dokument

## Prosedyre nettnøytralitet kundeservice

Dokumenteier	Inger Elisabeth Mortensen		
Revisjonsansvarlig	Tonje Svendsen Gunnestad	Godkjent Dato	22.03.2022

**1 FORMÅL**

Det grunnleggende prinsippet for leverandørnøytral kundebehandling er at kunder som tar kontakt med nettselskapet med spørsmål om sitt kundeforhold skal behandles nøytralt i forhold til strømleverandører, el-installatører og andre tilbydere i grensesnittet mellom kunde og nettselskap.

Dette dokumentet skal beskrive retningslinjer for hvordan ansatte i Kundetjenester skal etterleve prinsippet om nøytralitet i sitt arbeide.

**2 OMFANG**

Dette dokumentet og retningslinjene beskrevet i dette gjelder for ansatte i Kundetjenester.

**3 ANSVAR**

Det er avdelingsleder Kundetjenester som er ansvarlig for oppfølgingen av dette dokumentet. Avdelingsleder, eller den avdelingsleder bemyndiger, skal se til at teksten holdes oppdatert og at nødvendig opplæring av ansatte blir gitt.

Alle nye kundebehandlere i Kundetjenester skal ha grundig opplæring i innholdet i dette dokumentet. I tillegg vil praktiske eksempler relatert til aktuelle kundeforhold danne grunnlag for opplæringen.

Alle kundebehandlere i Kundetjenester skal årlig gjennomgå dette dokumentet og tilhørende praktiske eksempler.

All opplæring i tilknytning til dette dokumentet skal dokumenteres.

**4 BESKRIVELSE/RETNINGSLINJER****4.1 Strømleverandør**

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn. Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til hvordan sluttbruker kan velge og/eller skifte strømleverandør/leverandørskifte.

Nettselskapet/kundebehandler skal ikke anbefale leverandør på forespørsel fra kunde, men henvise til oversikt over strømleverandører som opererer i nettselskapets område.

**4.2 Leveringsplikt**

Ved oppstart av kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 (leveringspliktig strøm) skal nettselskapet informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke strømleverandører som leverer kraft i området.



Sluttbrukere som mottar leveringspliktig kraftleveranse skal informeres om endringer i priser og leveringsvilkår i henhold til gjeldende forskrifter før endringen finner sted.

#### **4.3 Måling og avregning**

Nettselskapet skal informere sluttbruker om relevante forhold knyttet til måling og avregning av strømforbruk, samt tariffer/priser på nettleie.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke leverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

#### **4.4 Elhub**

Nettselskapet plikter å gjøre relevante kundedata tilgjengelige for sluttkunde og strømleverandør via Elhub. Nettselskapet plikter å følge retningslinjene som er gitt av Elhub i forbindelse med håndtering av leverandørskifter, kundebytter etc.

### **5 ENDRINGER**

22.02.2022: Nytt dokument

**Prosedyre nettnøytralitet tariffing**

Dokumenteier	Peder Hybbestad Lindberg		
Revisjonsansvarlig	Trude Frydenberg	Godkjent Dato	07.03.2022

**1 FORMÅL**

Det grunnleggende prinsippet for nøytral tariffing er at nettkunder som har lignende forbruksprofil får like tariffen etter etterprøvbare kriterier.

Dette dokumentet beskriver hvordan Lede skal etterleve prinsippet om nøytral tariffing.

**2 OMFANG**

Dokumentet gjelder for saksbehandling i forbindelse med nye tilknytninger, endringer i tilknytningspunkt, korrigerende av tidligere tildelt tariff og andre problemstillinger i forbindelse med tariffing.

**3 ANSVAR**

Dette dokumentet og retningslinjene beskrevet i dette gjelder for ansatte som jobber med tariffing av nettkunder.

**4 BESKRIVELSE**

Nettselskapet skal tilby alle som etterspør nettjenester (tilknytning i nettet) vilkår som er ikke-diskriminerende og objektive. Tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.

Det er utarbeidet en tariffmanual som spesifiserer disse tariffene og inneholder retningslinjer for bruk av Ledes nettariffer for de ulike kundekategorier. Tariffmanualen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig i selskapets kvalitetssystem.

**5 ENDRINGER**

02.04.2021: Nytt dokument

## Nøytralitetserklæring

Lede er underlagt krav til nettnøytralitet som er spesifisert i Forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) og Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (Avregningsforskriften):

- NEM § 4-6. Markedsadgang og tariffer
- NEM § 4-14. Nøytral opptreden
- NEM § 4-15. Samarbeid om felles driftssentral
- NEM § 4-16. Salg av egen kapasitet
- NEM § 4-17. Personer i ledelsen i et nettselskap
- NEM § 4-18. Markedsføring og kommunikasjon
- MAF § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt inklusive underpunkter 8-1a og b.

Det mest sentrale kravet er formulert i NEM § 4-14:

*«Nettselskap skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende.*

*Et nettselskap innenfor et integrert foretak skal ikke ta beslutninger eller utføre handlinger som kan gi en særlig fordel til andre foretak innenfor gruppen, herunder gi tilgang til informasjon som andre aktører ikke har, og som kan utnyttes i markedet.*

*Foretak med omsetningskonsesjon og morselskap eller kontrollerende eier i integrert foretak, skal ikke forsøke å oppnå en særlig fordel fra det integrerte nettselskapet.»*

En intern retningslinje om Nettnøytralitet spesifiserer forpliktelsene for Lede nærmere. Skagerak Energi er heleier av Lede AS som inngår i Skagerak-konsernet.

Som ansatt, innleid eller på annen måte engasjert for å utføre oppgaver for Lede AS, er jeg kjent med denne bestemmelsen og hvordan jeg til en hver tid skal opptre på selskapets vegne.

*Dokumentet er elektronisk signert*

## Declaration of Neutrality

The Norwegian Energy Act Regulation stipulates that power grid companies *shall act in a neutral and non-discriminatory manner*.

The impact and requirements of this regulation are described more detailed in Ledes internal guideline regarding neutrality (retningslinje for nettnøytralitet).

As an employee, hired or otherwise engaged by Lede AS or Skagerak Energy including its subsidiaries, I am familiar with this provision and how I at all times shall act on behalf of the company.

*The document is signed digitally*